

Nummer: RSR 08-2024

Dato: 05.07.2024

Saksnummer: 2024/49573

Forskrift om endring i forskrift om skipsutstyr

1. Innledning

Sjøfartsdirektoratet har fastsatt forskrift om endring av forskrift 30. august 2016 nr. 1042 om skipsutstyr.

Delegert kommisjonsforordning (EU) 2024/1295 om harmoniserte tekniske spesifikasjoner og teststandarder for brannslanger ble vedtatt av EU-kommisjonen 26. februar 2024 og trådte i kraft i EU 6. mai 2024. Av hensyn til like konkurransevilkår er det av stor betydning at produsenter og utpekte tekniske kontrollorganer i EFTA-statene til enhver tid kan anvende de samme reglene som sine konkurrenter i resten av EØS. Forordningen ble besluttet tatt inn i EØS-avtalen 5. juli 2024, med ikrafttredelse 6. juli 2024. Endringsforskriften som nå fastsettes inkorporer denne forordningen i norsk rett.

2. Høring

Forslaget til endringsforskrift var på høring fra 21. juni til 2. juli 2024. For å sikre at norske krav til utforming, konstruksjon, ytelse og prøving samsvarer med de til enhver tid gjeldende kravene på EU-nivå, var det nødvendig med kort høringsfrist. Forkortet høringsfrist ble vurdert til å være i samsvar med utredningsinstruksen. Vi har ikke mottatt merknader.

3. Nærmere om regelverket

Forordningen er gjennomført ved inkorporasjon i forskrift om skipsutstyr § 2a, og forordningen skal derfor gjelde som forskrift slik den er, ord for ord.

Direktiv 2014/90/EU om skipsutstyr trådte i kraft i EØS 18. september 2016. Direktivet angir nærmere krav til skipsutstyr som er krevd etter de internasjonale konvensjonene SOLAS, MARPOL og COLREG. Herunder reguleres bl.a. adgangen til å sette skipsutstyr på markedet, rettigheter og plikter for tekniske kontrollorgan og produsenter av skipsutstyr samt andre markedsdeltakere. Direktivet har som hensikt å sørge for harmonisert gjennomføring av krav til skipsutstyr i EU/EØS, og samtidig sørge for like konkurransevilkår.

I mangel av relevant internasjonal teststandard for brannslanger, har EU-kommisjonen fastsatt en delegert kommisjonsforordning i henhold til direktivets artikkel 8 nr. 2.

Utstyr som omfattes av skipsutstyrsdirektivet sitt virkeområde, identifiseres ved hjelp av en gjennomføringsforordning vedtatt i samsvar med direktivets artikkel 35 nr. 2.

Gjennomføringsforordningen lister opp teststandarder som definert i direktivet artikkel 2 nr. 4 som er utviklet av IMO, ISO, IEC, CEN/Cenelec, ITU eller ETSI. Gjennomføringsforordningen del 9 inneholder en liste over skipsutstyr der standardene for sertifisering ikke er fullstendige. Ikke-

svettende flate brannslukningsslanger med en innvendig diameter på større enn 52 mm har vært oppført i avsnitt 9 siden 2014.

Den delegerte kommisjonsforordningen fastsetter teststandardene for alle ikke-svettende liggende flate brannslukningsslanger med en innvendig diameter på større enn 25 mm. Forordningen viser til to nasjonale standarder: DIN 14811 (januar 2008) og NF S 61-112 (juni 2019). I tillegg til krav til brannslanger med diameter over 52 mm, introduseres også slitestyrketesting for ikke-svettende brannslukningsslanger fra 25 mm til 52 mm. Kravene må bli tatt inn i gjennomføringsforordningen for å bli obligatoriske. Dette vil tidligst skje ved den niende versjonen av gjennomføringsforordningen i 2025.

En flatslange er en slange med en myk vegg som, når den ikke er trykksatt innvendig, kollapser i en slik grad at innsiden av den indre diameteren kommer i kontakt og slangen får et flatt tverrsnitt. Gjeldende gjennomføringsforordning inneholder en teststandard for flate brannslukningsslanger (EN 14540:2014). Denne standarden spesifiserer kravene og testmetodene for ikke-svettende flate brannslukningsslanger beregnet for bruk ved et maksimalt arbeidstrykk på 1,5 MPa over et område av innvendige diametere fra 25 mm til 52 mm.

Det har vært flere tilfeller der en markedstilsynsmyndighet har identifisert brannslanger med innvendig diameter større enn 52 mm som feilaktig er utstyrt med samsvarsvurderingssertifikater utstedt av tekniske kontrollorgan. Videre har noen av de større ikke-svettende flate brannslukningsslengene blitt plassert om bord på EU-skip uten å være samsvarsvurdert og heller ikke vært underlagt markedsovervåking fordi det ikke finnes egnede teststandarder.

Mangelen på harmonisering fører til varierende sikkerhetsnivå for produkter om bord på EU-skip som potensielt kan føre til svikt i slike produkter mens de er i bruk om bord på EU-skip. I tillegg inneholder ikke teststandarden for flate brannslukningsslanger (EN 14540:2014) en slitasjetest som potensielt kan føre til tidlig svikt i slike produkter når de brukes om bord på EU-skip. Dette kan skape en alvorlig og uakseptabel risiko for maritim helse og sikkerhet.

4. Administrative og økonomiske konsekvenser

Systemet for samsvarsvurderinger og sertifisering av skipsutstyr gjennomfører et felles europeisk godkjenning- og sertifiseringsregime for slikt utstyr på bakgrunn av krav som følger av internasjonale konvensjoner (SOLAS, MARPOL, COLREG). Det felleseuropeiske regimet sørger for harmonisert implementering av kravene i de internasjonale konvensjonene, og bidrar til like konkurransevilkår for produsenter og tekniske kontrollorgan. Felles regler bidrar videre til å redusere transaksjonskostnader knyttet til å sette slik utstyr på markedet.

Regimet skal samtidig sikre at skipsutstyr som omsettes og installeres eller plasseres om bord på norske skip holder en forsvarlig sikkerhetsmessig standard. De foreslåtte endringene endrer ikke regimet for samsvarsvurdering og sertifisering som sådan, og får følgelig heller ikke ytterligere administrative eller økonomiske konsekvenser for næringen enn det som uansett følger av de internasjonale konvensjonene. Nye testkrav kan få noe økonomiske innvirkning for næringen når de blir obligatoriske. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige er begrenset

til deltakelse i EUs prosesser for å utarbeide endringer i skipsutstyrsdirektivet og gjennomføre slike endringer i norsk rett.

Alf Tore Sørheim
konstituert sjøfartsdirektør

Henrikke Roald
fungerende avdelingsdirektør
regelverk og internasjonalt arbeid

Vedlegg: Forskrift om endring av forskrift 30. august 2016 nr. 1042 om skipsutstyr.